

VARIETATS LOCALS DE PRUNERES

DE L'INSTITUT DE RECERCA I FORMACIÓ AGRÀRIA I PESQUERA

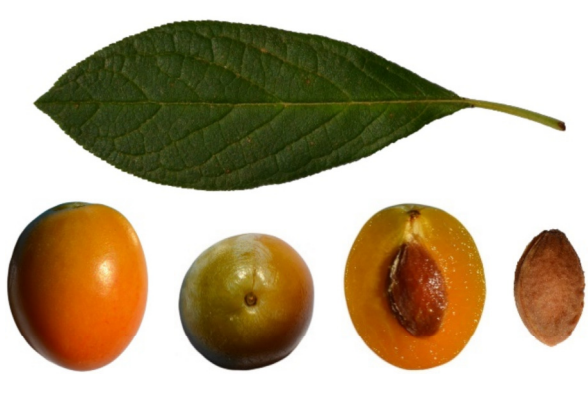
Prunera (*Prunus domestica* L.). Arbre caducifoli de la família de les rosàcies, de fulles el·líptiques, en petits ramells, i de fruits comestibles, coneguts com a *prunes*.



Clàudia verda



Arbre de port estès i vigor mitjà que floreix a mitjan abril. Té les fulles el·líptiques, amples, amb el marge serrat. Fruit aplatat pels pols, amb la pell de color verd groguenc i la polpa taronja. El pinyol té forma circular. Es recol·lecta a mitjan agost.

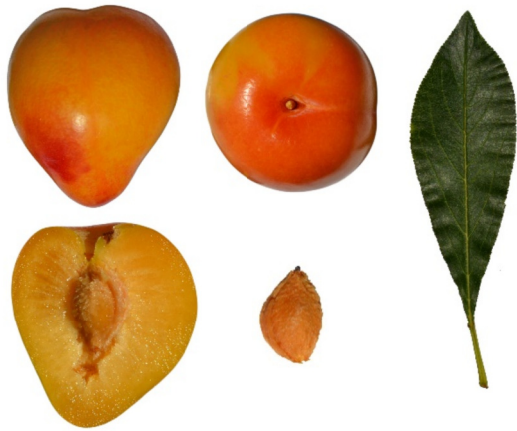


Coll de brocal



Arbre de port penjant i vigor mitjà que floreix a finals de març. Té les fulles de forma el·líptica, estretes i serrades. Fruit de forma el·líptica, amb la pell de color verd groguenc i la polpa taronja. Es recol·lecta a mitjan agost.

Anomenada per l'Arxiduc com una de les varietats més comunes que es fan Mallorca.¹



Cor de bou



Arbre de port erecte i vigor mitjà que floreix a mitjan març. Les fulles són el·líptiques i serrades. Fruit ovat, amb la pell de color groc ataronjat i la polpa taronja. Es recol·lecta a la primeria d'agost (varietat primerenca).



De la sang



Arbre de port penjant i vigor mitjà que floreix a mitjan març. Té les fulles el·líptiques, estretes i amb el marge serrat. Fruit circular, amb la pell i la polpa de color vermell. Es recol·lecta a finals de juliol (varietat primerenca).

Descrita com a «grossa, vermella i de suc sanguinós».³



Frare blanc



Arbre de port estès i vigor mitjà que floreix a finals de març. Té les fulles el·líptiques, amples i serrades. Fruit de forma obovada. Tant la pell com la polpa són de color verd groguenc. El pinyol és el·líptic i estret. Es recol·lecta a mitjan agost.

Mencionada com una de les varietats que es fan a Mallorca.⁴ Descrita com «de forma oblonga, i punxeguda; n'hi ha de frare blanc i de frare vermell o roig, [...] solen esser saboroses totes les de frare».²



Frare roig



Arbre de port estès i vigor mitjà que floreix a finals de març. Les fulles són obovades i serrades. Fruit de forma obovada, amb la pell de color violeta fosc i la polpa taronja. El pinyol és el·líptic estret. Es recol·lecta a finals de juliol (varietat primerenca).

La bibliografia la situa a Mallorca¹⁴ i Menorca.⁵⁶ Mencionades per l'Arxiduc, qui especifica que «se'n fan de seques, sobretot les de frare, per la qual cosa les ruixen amb aigua bullent i llavors es deixen assecar al sol damunt canyissos».¹ També les al·ludeix amb el nom de *prunes de fra roig* (Menorca), les descriu amb «molt fruit i bones», i n'esmenta la idoneïtat per a la preparació d'al·mivars, conserva i gelatines.⁶



Frare verd



Arbre de port estès i vigor mitjà que floreix a finals de març. Té les fulles el·líptiques i amb el marge serrat. Fruit obovat, amb la pell i la polpa de color verd groguenc. El pinyol és el·líptic estret. Es recol·lecta a mitjan agost.

Conreada a Mallorca¹ i Menorca.⁶ Mencionada per l'Arxiduc, amb les mateixes especificacions de frare roig.¹ També la referencia a Menorca amb el nom de *pruna de fra verd*, que la descriu amb «molt fruit, gran, llarga i bona» i n'esmenta l'aptitud per a la preparació d'al·mivars, conserva i gelatines.⁶



Fresa



Arbre de port estès i vigor mitjà que floreix a mitjan març. Té les fulles de forma oval, estretes i serrades. Fruit de forma circular, amb la pell de color violeta fosc i de color vermell, la polpa. Es recol·lecta a l'inici de juliol (varietat molt primerenca).



Japonesa groga



Arbre de port penjant i vigor feble que floreix a mitjan març. Les fulles són el·líptiques, curtes i serrades. Fruit circular, amb la pell i la polpa de color groc. Es recol·lecta a mitjan juny (varietat molt primerenca).



Japonesa vermella



Arbre de port penjant i vigor fort que floreix a principis de març. Té les fulles curtes, serrades i obovades. Fruit circular, amb la pell de color vermell i la polpa de color taronja. Es recol·lecta a la darrerria de juny (varietat molt primerenca).



Modroya



Arbre de port erecte i vigor mitjà que floreix a finals de març. Té les fulles obovades, llargues, amples i serrades. Fruit circular, amb la pell de color violeta fosc i la polpa taronja. El pinyol és circular. Es recol·lecta a la primeria de juliol (varietat molt primerenca).

Descrita com a «blava i poc gustosa».²



Saint Joan



Arbre de port estès i vigor fort que floreix a mitjan març. Les fulles són obovades i serrades. Fruit circular, amb la pell de color vermell i la polpa taronja. Es recol·lecta a mitjan juny (varietat molt primerenca).

Les referències bibliogràfiques la situen a Mallorca⁴ i Menorca.⁶ Esmentada per l'Arxiduc, qui la descriu com a «blanquinosa, gairebé rodona, poc dolça i de relativament poc fruit».⁶

Llegenda:

MIDA DEL FRUIT (diàmetre):



DOLÇOR:



1 °Bx (grau Brix) = 1 g de sacarosa / 100 g de solució

Referències:

¹AUGSBURG, A. LL. S. (1871). *Die Balearen*. Volum V. Mallorca. Edició de Caixa de Balears Sa Nostra (1987). Palma.

²ALCOVER, A. M. I MOLL, F. DE B. (1930-1962). *Diccionari català- valencià - balear* (DCVB). Volums I - X.

³GRAN ENCICLOPÈDIA DE MALLORCA. (1989-2004). *Promomallorca*. Palma. Volums 1 - 24.

⁴CERDÀ, P.A. (1910). *Agricultura pràctica regional*. Estampa d'en Sebastià Pizà. Palma.

⁵RAMIS RAMIS, J. (1819). *Sobre la plantació de les pruneres*. Recollit dins *Revista de Menorca*. Volum XXI-C. Setembre 1926.

⁶AUGSBURG, A. LL. S. (1890). *Die Balearen*. Volum I. La Isla de Menorca. Edició de Caixa de Balears Sa Nostra (1982). Ciutadella.

SUAU, T. (2016). «Recerca bibliogràfica de varietats locals a les Illes Balears: albercocs, cireres, garroves, peres, pomes i prunes».

La proporció de mides entre les varietats no s'ajusta a la real.